

کثرت‌گرایی در نظام ترویج کشاورزی و خدمات مشاوره‌ای در راستای توسعه پایدار کشاورزی (طرح الگوی کل‌نگر برای ترویج کشاورزی)

سوگل طالبیان^۱

۱، دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج کشاورزی دانشگاه تهران

Sogol.talebian@ut.ac.ir

تحولات سریع بین‌المللی در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و اکولوژیکی چالش‌های فراگیری را برای بشر ایجاد کرده است که در این بین، جوامع روستایی در کشورهای کمتر توسعه‌یافته در معرض بیشترین آسیب‌ها و کمترین فرصت‌ها بوده است. بشر برای روبرو شدن با این تحولات بین‌المللی و هدفمند زیستن، به خلق مفهوم توسعه پرداخته است که این مفهوم همواره در حال تکامل است و در حال حاضر با اصطلاح توسعه پایدار معرفی می‌شود. این اصطلاح در جوامع روستایی و کشاورزی تحت توسعه پایدار کشاورزی بیان شده است که در سه بعد اقتصادی، اجتماعی و اکولوژیکی با اهداف فقرزدایی، امنیت غذایی، عدالت اجتماعی و حفظ محیط‌زیست آشکار می‌شود. قاعدتاً، رسیدن به این اهداف توسعه پایدار کشاورزی مستلزم وجود نظام ترویج کشاورزی و خدمات مشاوره‌ای با فلسفه تسهیل‌گری تغییر است. تفاوت در ساختار و کارکرد نظام‌های اجتماعی در جوامع روستایی کشورهای کمتر توسعه‌یافته از یک سوی و رسالت‌های مختلف نظام ترویج کشاورزی و خدمات مشاوره‌ای در راستای توسعه پایدار کشاورزی از سوی دیگر، لزوم کثرت‌گرایی در این نظام را مشهود کرده است. از این رو، پژوهش حاضر که از نوع مروری-توصیفی است با هدف طرح کثرت‌گرایی در نظام ترویج کشاورزی و خدمات مشاوره‌ای در راستای توسعه پایدار کشاورزی و ارائه الگوی کل‌نگر برای نظام ترویج کشاورزی انجام گرفته است. در این پژوهش، نشان داده شد که سوق یافتن به اهداف مختلف (فقرزدایی، امنیت غذایی، عدالت اجتماعی و حفظ محیط زیست) در توسعه پایدار کشاورزی نیازمند نظام‌های مختلف تسهیل‌گری است و نظام ترویج کشاورزی با کثرت‌گرایی سه نظام دولتی، خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد رسالت تسهیل‌گری را بهتر اعمال می‌کند. نتایج نشان داد که تعامل متقابل سه نظام مختلف ترویج یعنی نظام دولتی، نظام خصوصی و نظام سازمان‌های مردم‌نهاد در راستای توسعه پایدار کشاورزی ضروری است و هر کدام از نظام‌ها ترویج نقش‌های متفاوت و مکملی را نسبت به هم دارند.

واژه‌های کلیدی: ترویج کشاورزی، کثرت‌گرایی ترویج، خدمات مشاوره‌ای، توسعه پایدار